

A'

MAGYAR VERSNEK

KÜLÖMBFÉLE NEMEIRÜL.

A ritmus, általlyában véve, egyenlő részecskékre felosztott mozdulásból áll. Illyen a' víznek valamelly magosról való lecsöpögése, vagy az embernek közönséges járása, mikor az egyenlő csöpphullások vagy lépések között múló üdőrészecskék is tökéletesen egyenlők, akár azután hamar mennyenek egymás után végbe a' csöpphullások és lépések, akár lassabban. A' ki tehát a' beszédben vagy olvasásban a' silabákat, akár rövidek legyenek, akár hosszúak, egyenlőképen megvonná, és minden két silaba között egyenlő üdöcskét hagyna, annak beszédgye ritmus volna.

Már csak az illyen beszéd is figyelmetesebbé teszi a' hallgatót, mint a' közönséges; mire nézve nagyon természetes volt hajdanában, hogy a' kik a' vad népeket a' társaságos életnek szeretetére vagy egyébféle jeles ügyekezetekre akarták hevíteni, efféle ritmusos declamációkkal éltek. Amde mivel a'

beszéllőnek lélekzetet is kell venni, és erre való nézve a' ritmus, mellyel declamációjában élni akar, koránt sem lehet olly félbe szakasztás nélkül folyó, mint a' vizesöpögés vagy a' járás: már a' legelső declamátorok is kénytelenek voltak a' beszédben nyugovó pontokat csinálni. Ezeket ők homeotelevtonnal tették többnyire érezhetőkké, mellyet mink cadentiának nevezünk, 's mellynek hivatallya az, hogy a' beszédnek két vagy több sorait egyenlőképen hangzó szavakkal végezze, mint:

Nincs olly szomorúság az ember' *szívében*,
melly sírját ne lellye az üdő' *keblében*.

A' cadentiák által ekképen öszveakasztott sorok ritmusoknak és tágasabb értelemben verseknek mondatnak. Állhat az efféle vers több vagy kevesebb silabákból, de még is soha sem olly sokból, hogy egy lélekzettel ki ne lehessen mondani. A' hosszabbakban pedig szükséges legalább egy olly nyugovó pontocskát csinálni, mellynél a' cadentia előtt szó végződén, lélekzetét a' Declamátor orozva megújjíthassa. Illyen az imént említett versekben a' *szomorúság és lellye* szavak után való caesura, melly fél cadentiának is nevezethetik. Egész és fél nyugovó pontok vannak a' musikában is.

Illy versekkel élnek a' Francziák és az Olaszok, kiktől mireánk is elfszakadtak. A' Régiek négyesben ízerettek írni, a' cadentia által négy verset ragasztván öszve; de a' Mostaniak a' kettőst jobban ízeretik. Lehet a' ritmusokban olly rendet is tartani, hogy az első vers a' harmadikkal eggyezzen meg, a' második pedig a' negyedikkel. Sőt még a' cadentia is kétféle lehet, úgymint férjfiúi és asszonyi. A' férjfiúi

fűli a' szóknak csak legutólsó, az affzonyi pedig két utólsó silabáit egygyeztetéi öszve. Így *hárs*, *társ*, *nyárs* férjfiúi, *hársnak*, *társnak*, *nyársnak* pedig affzonyi cadentiák. A' külső Nemzeteknél a' cadentiának külömbféle regulái vannak, mellyek a' magyarban vagy lehetetlenek, vagy legalább szokatlannok. Arra az egyyre legfőkép szükséges vigyáznunk hogy egyy betűt, mikor kétféle hangja van, öszve ne egygyeztessünk. E' szavak: *tik vertek*, *ők vertek*, vagy: a' *népek*: *populi*, és az *ő népek*: *populus eorum*, az utólsó *e* betűknek külömbféle hangjaik miatt rossz cadentiák volnának.

Ha a' ritmusos mozdulásnak egyyenlő részecskéire nézve olly rendet tartunk, hogy az első, harmadik, ötödik, hetedik, kilenczedik részecskék erősebbek, a' második, negyedik, hatodik, nyolczadik, és tizedik pedig gyengébbek legyenek, és így tovább; akkor már a' ritmusos mozdulás a' musikában és tánczban tactusnak, a' versszerzésben pedig métrumnak neveztetik. A' masírozó katona egyyenlő lépéseket csinál ugyan, de az egyyik lábát mindig erősebben teszi le, mint a' másikat. A' musikában a' tactusnak első része mindig hangosabban adatik elő, mint a' második. Ha két cséplő vagy két kovács egygyütt dolgozik, az elsőnek az ütése mindig erősebb, mint a' másodiké. A' versben is tehát, melly csupa hosszú silabákból áll, akkor támad métrum, ha az első, harmadik, ötödik, hetedik, kilenczedik és tizeneggyedik silabát az olvasásban erősebben ejtyük, a' másodikat, negyediket, hatodikot, nyolczadikot, tizediket és tizenkettediket pedig gyengébben, mint e' hexametrumban:

A' jők még élnek, nem lelnek boldogságot.
 Ebből tehát az következik, hogy a' métrumos versnek tulajdonságait a' musikából legjobban meg lehet ösmertetni; a' miről talán nem is fog kételkedni az Olvasó, ha következő jegyzéseimet megfontollja.

Az egyenes tactus a' musikában páros részből áll, mellyek közül az első, úgymint az erősebbik, *jó üdönek*, a' többi pedig *gyenge üdönek* nevezetik. A' két fertályból álló tactus főkéllatesen meg egyez a' katonák' masírozásával nem különben, mint az olyan verssel, melly csupa hosszú silabából áll. Egy ily tactus két üdőt foglal magában, valamint a' masírozó katanának egy lépese két tapodást, mellyeknek a' versben két hosszú silaba felel meg. Két hosszú silabát az oskolákban spondéusnak szoktunk nevezni, és ezt a' nevet én is megtartom. De azzal, hogy egy ilyen spondéus általlýában *lábnak* neveztetik, meg nem elégedhetek, mivel e' névben a' hang-mozdulásnak idéája nem foglaltatik. Ez az oka, hogy inkább *lépésnek*, és mivel két egyenlő silabából áll, *egyenes lépésnek* mondom.

Tegyük már most, hogy a' masírozó katona a' két egyenlő tapodás helyett úgy rendeli el járását, hogy első tapodása színtolly erős maradgyon, mint azelőtt volt, de a' második helyett lábával a' földet kétszer megüsse; látnivaló dolog, hogy lépesei *tánczolók* lesznek, mellyeknek azonban akármellyikével több üdőt nem fog tölteni, mint azelőtt egygyetlen egy egyenes lépéssel töltött. Ilyen tánczó lépésből áll az anglus táncz. A' musikában ez akkor

tör-

történik meg, mikor a' tactusnak első és erősebbik üdeje egy fertály-kottából, második pedig és gyengébb üdeje két nyolczad-kottából áll; a' versben pedig akkor, mikor a' lépésnek első része egy hosszú, a' második pedig két rövid silabából áll. Ezt az oskola daktilusnak nevezi, melly tehát csak annyi üdőt foglal el mind öszve, a' mennyit egy spondéus. Ez az oka, miért lehet a' métrumos versekben spondéus helyett daktilussal élni. Valamint pedig a' musikában egyenes marad a' tactus, mikor egy fertály-kottából és két nyolczad kottából áll, úgy a' tánczó lépés is a' tánczban, és a' daktilus a' versben csak két egyenlő tapodásból és üdőrészecskéből áll.

Tegyük végtére, hogy a' masírozó katona sántítani kezd. Akkor már lépésének első tapodása hosszú, a' második pedig rövid lesz, pedig úgy, hogy rövid tapodása éppen csak felét foglalja el amaz üdöcskének, mellyet hosszú tapodásával eltölt. Egyegy lépése tehát három rövid üdöcskéből fog állani. A' musikában ez egyenetlen tactusnak neveztetik, és három fertály, vagy három nyolczad kottából áll, mellyek közül az első a' jobbik üdő, a' másik kettő pedig két gyenge üdő. A' versszerzésben az efféle lépés egy hosszú és egy rövid silabából áll, és trochéusnak vagy choréusnak mondatik.

Mivel a' métrumos versekben négy egymás után következő rövid silabával nem lehet feletteszokatlan licentia nélkül élni, a' régi Görögöknek és Rómaiaknak külömbféleképen öszvetett métrumbéli lábaikat pedig spondéusokra, daktilusokra és trochéusokra mind fel lehet osztani, nagyon szükséges-
len.

lennek tartom, az öszvetett lábaknak oskolabéli neveiket előadni vagy megtanulni. Az efféle felosztásban az a' fő regula, hogy a métrumbéli lépésnek első részére soha se essen rövid silaba, valamint hogy a' musikában a' jó időre gyenge hangot tenni, vagy a' masírozásban az első lábbal gyengén tapodni nem szabad. Mikor tehát a' vers rövid silabával kezdődik, akkor ezt, valamint a' musikában a' felütést (Musikschläg), pulzta jeladás gyanánt előre kell küldeni, és a' métrumbéli lépést a' következő hosszú silabánál kezdeni, mint:

Beatus | ille | qui procul ne|goti | is.

az|embe|reknek | é|sz|t a|dott az | Isten.

Ez által minden jambicus verset trochaicussá lehet és kell is változtatni. Mikor pedig a' vers' közepén két hosszú silaba úgy jön öszve, hogy a' második után következő rövid a' métrumbéli lépésnek első részére esne, akkor a' két hosszú silaba közé pauzát, avvagy nyugovó pontot kell tenni, mellynek jelentésére a' musikában ezek a' jelek szolgálnak, úgymint ♩, melly egy fertályt, és ♪, melly egy nyolczadot ér. Megtörténik ez minden pentametrumban:

conveni, unt re, bus ♩, nomina, saepe su, is ♩.

éhe mi, att tit, kon ♩, pórina, soddal e, szik ♩.

A' most virágzó európai Nemzetek közül a' Német és az Anglus legjelesebb előmeneteleket tett anyanyelvén a' métrumos versekben. De prozodiájok nem olly tökéletesen határozott lévén, mint a' deák vagy a' magyar, verseiket nem is lehet hanem csak fél-métrumosoknak tartani. Hogy ennek világos próbáját adgyam, vizsgállyuk meg csak ama' reguláj-

lajoknak következtetését, hogy nyelveikben a' monosilabumokat a' Poëta hosszúknak és rövideknek veheti tetszése szerint. Ebből tudniillik azt lehet folytatni, hogy e' szó *und* vagy anglusúl *and*, noha már a' két consonans miatt több üdőt kíván a' kimondásra, mint egy deák vagy magyar rövid silaba, még is rövidnek vetethetik még akkor is, mikor egy vagy két consonánssal kezdődő szó következik utánna. Az ő fél métrumos verseik közül mindazáltal nagyon szükségesnek tartom a' magyarban a' trochaicusokat, dactylicusokat és jámbicusokat akkor követni, mikor musika alá énekeket költünk: mert e' nélkül még az efféle rövid versekben is a' szoros deák métrum szerint kellene dolgoznunk, a' mi felette nehéz volna; ha csak puszta ritmusokat nem akarnánk a' kották alá rakni, melly esetben már a' hosszú silabák rövid kottákra, már meg a' röviddek hosszúakra esnének, a' mi a' fület kimondhatatlanúl sérti. Egyéb fél métrumos verseiket, vagy még ezeket is, mikor musika alá nem költünk, nem tartom méltónak, hogy kövessük, mivel a' tökéletesebb deák métrum szerint könnyen költhetünk.

A' magyar nyelvben a' vocális, melly felett *accentus* áll, vagy melly után két consonans következik, mindenkor hosszú. Azonban e' nyolcz betű: *cs, cz, (vagy ts, tz), gy, ly, ny, ty, sz, z* soha sem kell, nem is lehet kétkét consonánsnak venni, mikor csak egyetlen egy és együgyű magyar hangot jelentenek, mint e' szókban: *kaosa, kocza, agyaskodik, bolyong, anya, atya, aszal, pözfőg*, mellyeknek első silabáik mind röviddek. A' szóknak végeinn az olyan silabák, mellyek egy consonánssal

sal végződnek, ha a' következő szó vocálissal kezdődik, rövidek; egyébaránt pedig hosszúak. Így e' szó: *vad* hosszú, ha utánna consonáns következik, mint: *vad macska*; egyébaránt pedig rövid, mint: *vad ember*. Nevezük az efféle silabákat *kétségeseknek*. A' többi silabák a' magyarban mind rövidek. A' hosszúkat az oskolák horizontális vonással (—), a' rövideket (v) betűvel, a' kétségeseket pedig mind a' kettővel v szokták jelenteni. Vannak nyelvünkben sok silabák, mellyek némellyektől röviden, másoktól pedig hosszan ejtetnek, mint: *házon* vagy *házon*, *mérgesen* vagy *mérgessen*; *léfzek* vagy *le-fzek*; *vér*, vagy *ver*; *bé* vagy *be*; e' ? vagy e ? *tránd*, *kelénd* vagy *trand*, *kelend*, 's a' t, de ezekről a' pörököt decidálni a' grammaticusokhoz tartozik. Az etimologyia sokakban legjobb vezér. Így ennek dictámenne szerint *merész*, *merészel* jobban van mondva, mint *mérész*, *mérészel*, mivel e' szavak *mer* és nem *mér* gyökérből származnak.

Ezeket előre küldvén, vizsgállyuk meg a' régi Görögökről és Deákokról reánk maradott métrumos verseknek külömbféle nemeit.

Iör. A' legösmeretesebb vers a' hexametrum, mellynek négy első *lépései* spondéusokból vagy dactilusokból állhatnak, az ötödik pedig szüntelen dactilust, valamint a' hatodik mindenkor spondéust vagy legalább trochéust kíván. A' két utolsó lépés, melly cadentiának neveztetik, jeladás gyanánt szolgál, hogy a' versnek vége van. A' hexametrumot, mivel egy lélekzettel nem könnyű kimondani, ha nem többre, legalább két részre szükséges felosztani *caesúrák* által. Legszébb az olyan, mellyben a'
má-

második és negyedik lépésnek erős üdejére caesúra tetetik, mint:

Négy fala|köztt a'|nyalka ba|sát meg|győzi e|gészén.

Nem javaslom azonban senkinek, hogy ilyen hexametrumot egymás után többet tegyen, ne hogy monotonját okozzanak. Szép hexametrum az olyan is, mellyben mindenik lépésnek erős üdejére caesúra esik, kivéven a' két utolsó lépést, mellyek magokonn az efféle nyugovó pontokat azért nem szerethetik, mivel a' hexametrumnak cadentiája lévén, inkább hanghanyatlást kell hivatallyok szerint ábrázolniok, mintsem hangtartóztatást, melly utolsó minden caesúránál megtörténik. Ilyen vers ez:

Pórok, u | rak, böl | csek, boto | rok mind | egyre ki|szállván.

Szép hexametrum az olyan is, mellyben a' harmadik lépésnek erős üdejére, esik egyetlen egy caesúra: mint:

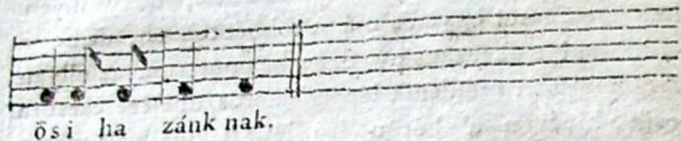
eggy jó|féle ko|csát ne ve|hetnék|rajtok ü|dővel.

Szép az olyan is, mellyben a' harmadik és negyedik lépésnek erős üdejénn vannak efféle nyugovó pontok, mint:

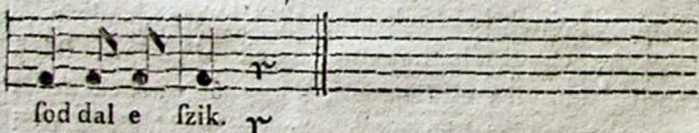
néhány|bajnoki|val sok e|zer törö|kökre a|kadván.

Az egyébféle hexametrumok a' szépen folyó rendtül annyira eltávoznak, hogy a' versnek nevét meg sem érdemlik; mire nézve még a' legjobb régi poétákban is méltán bocsánatra várakozó szunyadozásoknak ítéltethetnek, Horátius' mondása szerint: quandoque bonus dormitat Homerus. Tanácsos azonnkivül az is, hogy a' mennyire lehet, a' hexametrumok dactilussal kezdődgyenek. Musicabéli tactussa a' hexametrumnak két fertály, úgymint:

hir-

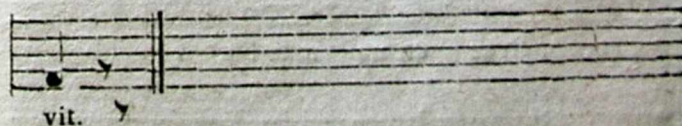
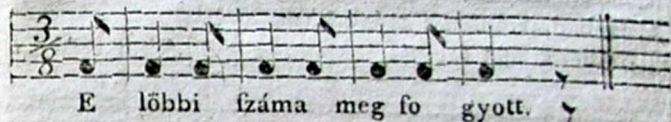

20r) A' pentametrumnak két első lépése akár dactilusokból akár spondeusokból állhat. A' harmadik lépés egy hosszú silabát és egy hosszú pauszát kíván, mellynél a' versnek első része végződik. A' negyedik és ötödik lépés szükségképen két dactilusból, a' hatodik pedig egy hosszú silabából, melly itt rövid is lehet, és egy hosszú pauszából áll. Tacussa két fertály, mint:

50r) A' jámbicum négyféle annyiból, mivel nyolcz, kilencz, tizeneggy vagy tizenkét silabából állhat. Első silabájok mindenkor *felütést* (*Aufschlag*) jelent és rövid; utolsó silabájok pedig, melly hosszú is rövid is lehet, vagy az utolsó lépésnek gyenge részére

szére esik, vagy ha a' vers páros silabákból áll, erősebb üdejére ugyan, de úgy hogy utánna rövid pauza következzen. A' lépések, az első silaba után kezdván számláltatni, (mind trochéusokból állanak. Az efféle jámbicumok tisztáknak vagy szorosaknak neveztetnek. Tactussok három nyolczad üdöcskéből áll, mint:

A' tisztátalan avvagy szabad jámbicusok az előbeniektől csupán csak abban különböznek, hogy a' poé-

poétának szabad benne a' rövid felütés helyett hosszúval, a' második és negyedik trocheus helyett pedig spondéusokkal élni. Ezt azonban nem úgy kell érteni, hogy minden lifziátalan jámbicumban a' felütésnek szükségképen hosszúnak, a' második és negyedik lépésnek pedig szükségképen spondéusoknak kell lenni, hanem csak úgy, hogy a' poétának e' három helyen a' görcsösség megboesáttatik. Mert a' szabad jámbicum megtartván a' három nyolczad-üdöcskéből álló tactust, ammint e' példákbul látszik:

Meg szán nya ember társa it. ♪

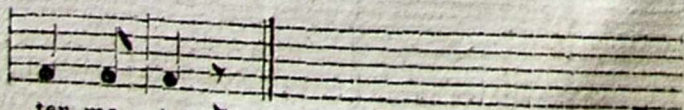
Gyak rabban öntess serle gedbe.

A' vardo ron got nyögve véko nyíttya.

For mált az ön nal más fze li debb

ter me tet. ♪

kiki átláthattya, hogy a három részecskére osztott lépéseknek harmadik czikkelyeit, mellyek csak egy nyolczad üdöcskéből állanak, a' hosszú silabák, mint az elsőben *még és ber*, a' másodikban *gyak és tess*, a' harmadikban *a', got*, soha olly röviden és tisztán ki nem üthetik, mint a' rövidek.

Következik ezekből, hogy az afféle ódáknak, mellyeknek strófáiban Horátiusnál vagy más régi poétánál tiszta jámbicusok foglaltatnak, a' mostani poétát is szorosakra kényteleníteni; vagy ellenben az afféle ódáknak, mellyeknek strófáiban a' régi classicus auctoroknál, ha mindgyárt állhatatosan is, szabad jámbicusok találtnak, a' mostani poétát is tisztátalan jámbicusokra leszorítani, csak pedantizmus volna, melly a' szép mesterségeket és tudományokat majomdajka gyanánt fogtogattya inkább, hogysem természetes tenyészéseket okos nevelgetéssel előre segítené. Az engedelemmel kinekkinél szabad élni vagy nem élni. A' poéta is tehát a' fellyebb megírt három szabadsággal élhet tetfzése szernít vagy mind a' hárommal, vagy csak kétjével vagy csak egyikével, vagy ellenben egyikével sem.

Az ollyan jámbicumok, mellyekben a' poéta az első, harmadik, és ötödik trochéus helyett spondeusokkal, és ezekenn kívül még az elébb említett három szabadsággal is él, még a' szabad jámbicumoknál is görcsösebbek és alábbvalók, ammint kiki könnyen átláthattya. Az Anglusoknak és Németeknek jámbussait illyeneknek lehet tartani azért, mivel prosodiájok nincs elég szorosan meghatározva. Az effélékkel a' Magyaroknak élni kár volna
egyéb

egyébkép, hanem ha egyszersmind a' verseknek végeit homeotelevtonnal (cadentiával) is megkülömbözteti.

4er) Ha az imént megírt jambicus versekből elvettyük a' felütéseket, szinte annyiféle trocháicus versek támadnak belőlök, mint:

Mit ha rag szol Ör zsi kém? ♪

Mit? Ro zí lis! illy ko rod ban.

Hogy te jó ba rát tya nem le het tél.

A' bo londok a' fa pénzt is el ve fzik. ♪

Ezek tiszták avvagy szorosak. A' szabadokban lehet a' második és negyedik trochéus helyett spondeusokkal is élni; de ha a' többi lépésekben is élünk e' szabadsággal, szükségesnek tartom, hogy a' verseknek végeit cadentiával, mint a' jámbicusokról mondtam, megkülömböztessük.

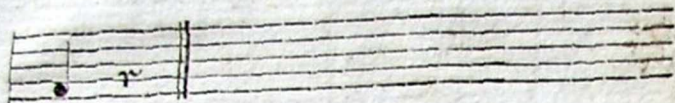
5ör) Találtatik Horátiusban két különös vers-nem, mellyeket az oskolák hasonlóképen choraicumoknak neveznek. Az első egy dactilusból és két choréusból áll, mint: sanguine viperino; jóllehet az utolsó choréus helyett spondéus is állhat. Nevezzük mink ezt, ha tetszik, dactilo-choraicumnak vagy dactilo-trochaicumnak. A' második egy trochéusból, egy spondéusból, egy dactilusból és egy silabából áll, melly hosszú is, rövid is lehet, 's melly után egy pauza következik, mint: cur timet flauum Tiberim. Nevezzük ezt sapphico-choraicumnak azért, mivel a' sapphicus versnek elejéhez hasonlít. Musicabéli tactussaik egészen más-félék, mint az előbbeni 4dik fűz alatt megírt choraicumoké, úgymint:

6or) Dactilicummal leginkább a' Németek élnek. A' rövid vagy hosszú felütés után, tudniillik, csupa dactilusok tetetnek, mellyekhez némelykor még egy silaba és egy nagy pauza is függesztetik. Vannak olyanok is, mellyek felütés nélkül kezdődnek. Szoros dactilicum a' következő:

Még repdes e nyelvge az al kon yi

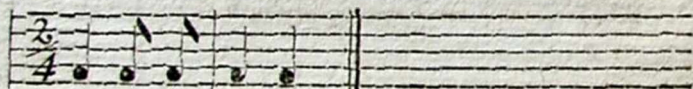

szél. ♪

A' szabadabb a' dactilusoknak hosszú silabáit, mint erős üdöket, mindenkor megtartya, de a' két utolsó rövid helyett *gyenge hosszúkkal* is él, ha a' szükség úgy hozza magával, mint:

Nem | férjű az | a' ki meg | szegte hi | tét ♪
 mely esetben szükséges a' verseket cadentiákkal megkülömböztetni, ammint már a' jámbicusokrúl és trochaicusokrúl is mondtam.

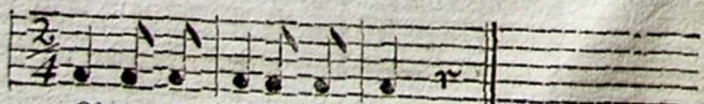
7er) A' két lépésű adonicum egy dactilusbúl és egy spondéusbúl áll, mint:

Tür ni ta nít gass.

Nem csak ennek, hanem minden egyéb versnek is a' végénn állhat akár hosszú akár rövid silaba.

8or) A' kis archilóchium két dactilusbúl és egy magányos silabábúl áll, mely után pauza következik, mint:

Ok ta lan álla to kat. ♪

ger) A' gliconicum egy spondéusból és két dactilusból áll, mint:

Hányzor fog ja so haj ta ni;

10er) A' pherecrácium egy dactilust két spondéus közé helyeztet, mint:

Lát lak czif ra ru hákban.

11er) A' kis jónicum két rövid silabából mint felütésből, egy hosszúból, melly egyszersmind caesúra, azaz: a' szónak vége is legyen; azután egy pauzából, végre pedig egy dactilusból és egy spondéusból áll, mint:

Se re gét ~ hegyre ve zet vén.

12er) A' phaliscumnak első és második lépése vagy spondéusokból vagy dactilusokból állhat, még a' harmadik mindég dactilust, a' negyedik pedig spondéust kíván, mint:

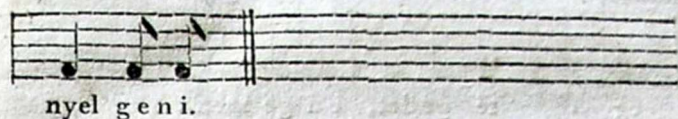
13or) A' középszerű archilóchium két dactylusból és két trochéusból áll, mint:

14er) A' sapphicum egy trochéusból, egy spondéusból, egy dactylusból és két trochéusból van öszvetéve oly törvénnyel, hogy a' dactylusnak erős üdeje mindenkor caesura legyen, melly a' verset kétfelé osztja, mint:

15ör) A' kis asclepiadicum egy spondéusból, dactylusból, egy magányos hosszú silabából, egy hosszú pauzából, és két dactylusból áll. A' pauza a' verset kétfelé osztja, és az előtte álló silabának caesurának kell lenni, mint:

16or) Az alcaicum egy rövid vagy hosszú felütésből, egy trochéusból, egy spondeusból és két dactilusból áll olly törvénnyel, hogy a' spondeussal mindenkor szó végződgyön, melly a' verset két részre osztja, mint:

17er) A' nagy asclepiadicumnak első része spondeusból, dactilusból, magányos hosszú silabából, melly egyfzersmind caesúra legyen, és egy pauzából; második része, mellynek új szóval kell kezdődni, dactilusból, egy hosszú silabából, melly ismét caesúra legyen, és egy pauzából; harmadik része pedig, melly hasonlóképen új szóval kezdődik, két dactilusból áll, mint:

Azt Lau rám! ne nyo mozd, r mint fog az

ég r té gedet, en ge met.

180r) A' nagy archilóchiumnak három első lépése dactilusokból vagy spondéusokból, a' negyedik mindég dactilusból, a' három utolsó pedig mindég trochéusokból áll olly törvénnel, hogy a' három utolsó lépés, úgymint a' versnek második része, mindenkor új szóval kezdődgyön, mint:

Ér ke zik al fze le kenn a' zöld ta va sz;

ol y vad a' y ko mortél.

Állhat az óda vagy akármelley egyébféle poéma eggyenemű versekből, kivált ha ezek nem igen rövidék. De azonnkivül a' külömbféle versnemeket vegyíteni is lehet, olly törvénnel, hogy a' vegyület, melly

melly *strófának* neveztetik, minden darabban mind végig egyenlő maradgyon. Horátiusnak strófái két, három vagy legfellyebb négy versből állanak; de a' franczia, anglus, olasz és német poéták egy strófába tizenkét verset is öfzveakasztanak. Horátiusnak strófáit, az elegyiabélinn kívül, melly egy hexametrumot és egy pentametrumot ragaszt öfzve, példák gyanánt ide függeszteni, elegendőnek tartom arra, hogy annak, a' ki talán a' magyarban újjakat akarna öfzve alkotni, világot gyűjtsanak. Öfzve tefz tudniillik Horátius

1ör. egy hexametrumot és egy nyolczas jámbicumot. Illyen Epodon Könyvének 14 ódája: *Mollis inertia* 's a' t.

2or. egy hexametrumot és egy kis archilóchiumot. Illyen a' IV. Könyv. 7. ódá. *Diffugere niues*.

3or. egy hexametrumot és egy tizenkettős jámbicumot. Illyen Epodon Könyv. 16. ódája. *Altera jam teritur* 's a' t.

4er. egy hexametrumot és egy phaliscumot. Illyen az első Könyv. 7. ódája: *Laudabunt alii*.

5ör. egy gliconicumot és egy kis asclepiadicumot. Illyen a' 3. Könyv. 24. ód. *Intactis* 's a' t.

6or. egy szoros choraicumot és egy tizenegyes jámbicumot. Illyen a' 2. Könyv. 18. ódája: *Non ebur neque aureum* 's a' t.

7er. egy tizenkettős és egy nyolczas jámbicumot. Illyen Epodon Könyv. 2. ódája: *Beatus*.

8or. egy nagy archilóchiumot és egy tizenegyes jámbicumot. Illyen az 1. K. 4 ódá. *Soluitur*.

9er. egy hexametrumot, egy nyolczas jámbicumot, és egy kis archilóchiumot. Illyen Epodon Könyv. 13. ódája: *Horrida tempestas.*

10er. egy tizenkettős jámbicumot, egy kis archilóchiumot, és egy nyolczas jámbicumot. Illyen Epodon Könyv. 11. ódája: *Petti! nihil me.*

11er. egy sapphico - choraicumot két dactilo-choraicum közé tesz. Illyen az 1. Könyv. 8. ódája: *Lydia dic, per omnes 's a' t.*

12er. öszvetesz három sapphicumot és egy adonicumot. Illyen az 1. Könyv. 2. ódája: *Jam satis terris.*

13or. három kis asclepiadicumot és egy gliconicumot. Illyen az 1. Könyv. 6. ódája: *Scriberis.*

14er. két kis asclepiadicumot, egy pherecráciumot és egy gliconicumot. Illyen az 1. Könyv. 14. ódája. *O nauis, referent 's a' t.*

15ör. Két aloaicumot, egy kilenczes jámbicumot, és egy középszerű archilóchiumot. Illyen az 1. Könyv. 9. ódája: *Vides ut alta.*